బిచ్చగాడు

ఆవూరికి దూరంగా ఒక మర్రిచెట్టు వుంది. అది పెద్ద మర్రిచెట్టు. దాన్ని ఎవ్వరయినా, నాబోటివాళ్ళు ఉండటానికి నాటారో, ఏ విత్తుపడి మొలిచిందో నాకు తెలియదు. వూడలు దిగి పెద్ద మండపాలోగిలికిమల్లే వుంటుంది. పది ఇరవై కాపరాలు ఆచెట్టుకింద బతుకుతున్నాయి. ఏదో అందరికీ బాగానే జరుగుతావుంది.

ఆ చెట్టుకిందవుండే మేమందరం బిచ్చగాళ్ళమే. కుంటివాళ్ళం, గుడ్డివాళ్ళం, నోరులేనివాళ్ళం రకరకాల వాళ్ళం వున్నాం.

ఆ వూరికి దగ్గర్లోవున్న కొండమీద ఒక పెద్ద దేవుడి గుడి వుంది. అక్కడికి చాలామంది పెద్ద పెద్దవాళ్ళు వస్తూంటారు. కారుల్లోకూడా వస్తుంటారు. కార్లు కొండమీదకు వెళ్ళవు. కొండకిందఆపి ఒచ్చినవాళ్ళు కొండ ఎక్కవలసిందే. అందుకని బిచ్చగాళ్ళం అంతా కొండకిందే కూర్చుంటాం. సోలుపుగా కూర్చుంటే వచ్చేవాళ్ళూ పోయేవాళ్ళూ ఎవ్వరికి ఇష్టం వచ్చింది వాళ్లు విదిలించి పోతుండేవారు.

అయితే నేను మొదటినుంచీ ఇక్కడవుండే వాణ్ణి కాదు. మా దొకపల్లెటూరు. మొదట్లో మాకు కాస్తపొలం కూడా వుండేది. నా చిన్నతనంలో మావూరు జమీం దారు, మా పొలం అన్యాయంగా ఆక్రమించుకొని మమ్మల్ని ఆ గ్రామంనుంచి వెళ్ళగొట్టాడు. మా అయ్యా, అమ్మా, నేనూ బతకటానికి పట్టణం వచ్చాం. అప్పటికి నాకు ఆరేడు ఏళ్ళు వుంటై. మేము పట్టణం వచ్చిన వారంరోజులకే మా అమ్మకూ నాన్నకూ స్ఫోటకంపోసి చచ్చిపోయారు. అక్క డితో నేను ఒంటిగాణ్ణి అయిపోయాను. నా బతుకు నేనే బతకవలసివచ్చింది.

మేమువున్న గుడిసెపక్కన ఒక గుడ్డిమనిషి వుండేది. ఆమెకు ఎవ్వరూ లేరు. రోజూ ఎవ్వరో ఒకరు ఆమెను అడుక్కుతింటానికి వూళ్ళోకి తీసుకు వెళ్తుండేవారు. అట్లా తీసుకు వెళ్ళినందుకు ఒచ్చిందాంట్లో ఆమె భాగం పెట్టేది. నాగతిచూచి, 'ఇంకొకళ్ళను పెట్టుకోవటం ఎందుకు! నువ్వే రా అబ్బాయి, జతగా' అన్నది ఆ గుడ్డిమనిషి. ఆరోజు మొదలు కొని అడుక్కో టానికి ఆమెతో నేను వెళ్తుండేవాణ్ణి. ఒచ్చిం దాంట్లో ఆమె ఏకాస్తో ఇస్తే పొట్టపోసుకునేవాణ్ణి.

మామూలుగా మేము కాఫీహోటళ్ళ దగ్గర ఎక్కువగా వుంటూవుండేవాళ్ళం. అక్కడే డబ్బుకాస్త దొరుకుతుం

డేది. తిని బయటకు వచ్చేటప్పుడు వాళ్ళచేతుల్లో చిల్లర వుంటూ వుండేది. అప్పుడు అడిగితే ఏ నయాపైసో మా జొచ్చెలో వేసి వెళ్తుండేవాళ్ళు. ఒక్కమనిషి వున్నప్పుడు అడిగితే చీదరించుకొని పోయేవాళ్ళుకూడా, జతగాళ్ళతో వున్నప్పుడు అడిగితే ఇస్తారు. అడగ్గానే ఇవ్వనివాళ్ళు వెంట పడి అడిగితే ఇస్తారు. "ఒకసారి లేదంటే పోరాదూ! ఎందు కట్లా విసిగిస్తావు!" అని అనేవారుగాని విసిగించకుండా ఇచ్చేవాళ్ళు చాలాతక్కువగానే వుండేవాళ్ళు. పైగా మేము అడిగినట్టూ, తాము ఇవ్వనట్టూ పదిమందికీ తెలుస్తుందను కున్నప్పుడే ఇచ్చేవాళ్లు.

అట్లా కొన్నాళ్ళు జరిగినై.

మా గుడిసెకు ప్రక్కనే పగటి భాగవతులు వుండే వాళ్లు. అందులో ఒకడు పిట్టలదొర వేషం వేస్తూవుండేవాడు. అప్పుడప్పుడూ మా గుడిసెలోకి వచ్చి ఆ కబుర్లూ ఈ కబుర్లూ చెప్పి నవ్విస్తూ వుండేవాడు. ఎట్టాకుదిరిందో వాడికీ ఈ గుడ్డిమనిషికీ జత. బాగా జత కుదిరింది. ఏ కాస్త తీరిక వున్నా ఇద్దరూ కబుర్లు చెప్పుకుంటూ కూర్చునేవాళ్లు. ఈ గుడ్డిమనిషికి వాడితో చెప్పుకునే కబుర్లు ఏముండేవో!

వాడికిమాత్రం ఎందుకనో నేనంటే గిట్టేదికాదు. నేను ఎప్పుడు కనిపించినా కొరకొర చూస్తుండేవాడు. నెమ్మది

నెమ్మదిగా ఆ గుడ్డి మనిషికికూడా అంతకుముందు నామీద వున్నఇష్టం తగ్గ మొదలు పెట్టింది. చీటికీ మాటికీ పోట్లా డేది. ఏమాటపడితే ఆ మాట అనేది. ఎదురుతిరిగి పోట్లాడి లాభంలేదని నేను తోసుకు తిరిగాను. నాదారిన నన్ను పొమ్మంటే గడిచేది ఎట్లా?

ఒకరోజు నేను నూకలు కొనుక్కురావటానికి బజారు వెళ్ళి తిరిగి వచ్చేటప్పటికి ఆమె ఏడుస్తూ కూర్చుంది. ఎందుకా అని నేను గాభరాపడ్డాను. అడగటానికి జంకుపుట్టి ఇటూ అటూ కాసేపు తచ్చాడాను. చివరకి ఆమె గుండెబాదు కుంటూ చెప్పింది. తన చందవాపెట్టెలోవున్న పాతిక రూపాయలూ కాజేసి, ఆ పగటివేషగాడు ఎక్కడికో పారి పోయాడట.

అప్పుడు నాకు తెలిసింది - వాళ్ళ జోస్తి చాలా లోతుకు వెళ్ళిందని. ఆ గుడ్డిమనిషికి కడుపు. ఆ మాట తెలిసేటప్పటికి నాకు తలతిరిగినంతపని అయింది. నేను ఈ నాడు పట్టణంలో బతుకుతున్నా అసలు పల్లెటూరువాణ్ణి. నే నీ నాడు పొట్టకోసం అడుక్కుతింటున్నా, ఇంత నీచానికి పాల్పడే మనుష్యు లుంటారని నేను ఎప్పుడూ అనుకోలేదు. ఆ పగటి భాగోతుడు అప్పుడు అక్కడ వుంటే, తరువాత ఏమన్నా కానీ ముందు ముక్కలు యిరగతన్నేవాణ్ణి. కాని ఏమనుకొని ఏం లాభం! వా డక్కడ లేడు. తనపని తను

పూర్తి చేసుకొని దాటిపోయాడు. తన మకిలి ఆ గుడ్డిమనిషికి అంటించి వెళ్ళిపోయాడు.

ఆ మకిలి పెరిగి పెద్దదై ఆ గుడ్డిమనిషిని పూర్తిగా కుంగదీసింది. ఈ సంగతి చుట్టుపక్కలవాళ్ళకి తెలిసి సూటి పోటుమాటలు అనజొచ్చారు. అడుక్కోటానికి బయటకు తీసుకువెళ్తే అంతా నన్ను అనుమానంగా చూడజొచ్చారు. ఒక మారాజు అననే అన్నాడు : "నీకు బుద్ధిలేదట్రా ? నీ ప్రతాపం చూపటానికి గుడ్డిదే కావలసి వచ్చిందా ?" అని. ఆ మాటలకు నాకు పోడుచుకు చచ్చినంత పనయింది. ఇక ఆమెసంగతి చెప్పాలా ? గుడ్డులేని కళ్ళబొంతలు నీళ్ళతో నిండేవి. ఎప్పుడైతే చూసేవాళ్ళకు మామీద జాలిలేకుండా పోయిందో అప్పుడే బిచ్చం ఇవ్వటంకూడా తగ్గిపోయింది.

ఇట్లా ఆమె లోపల కుళ్ళిపోయి, నీళ్ళాడేసమయానికి బలహీనపడిపోయి నీళ్ళాడలేక చచ్చియిపోయింది. పుట్టినపిల్ల కూడ చచ్చిపుట్టింది.

ఆమె పోవటంతో అడుక్కుతినటానికి అంతకు ముందున్న వంకకాస్తా నాకు లేకుండా పోయింది. ఇక అడుక్కు తినాలి. ఏ మొహం పెట్టుకొని అడుక్కునేట్టు ? అంతకుముందు గుడ్డిది ఒకతె అడ్డున్నది గనుక సరిపోయింది. ఇప్పుడెట్లా అడుక్కోటం ? ఏదన్నా పని దొరుకుతుందేమో నని నాలుగయిదు రోజులు తిరిగి చూశాను. ఎక్కడా దొరక

లేదు. కడుపు కాలుతూవుంది. అడుక్కోవటం మొదలు పెట్టాను. నాకోసం అడుక్కోలేక నాభార్య ఆస్పత్రిలో చచ్చిపోయిందనీ, శవాన్ని తగలెయ్యటానికి డబ్బులేదనీ అడుక్కోటం మొదలుపెట్టాను. ఆనాటినుంచీ ఈనాటివరకూ అడుక్కుంటూనే వున్నాను. రకరకాల వేషాల్లో అడుక్కుంటున్నాను. అడుక్కోటానికి వేషాలు ఎందుకు అంటారా? వేషాలు వెయ్యకుండా, 'నాకు ఆకలి అవుతూవుంది' అంటే ఎవ్వరుపెడతారు అన్నం!

ఒకసారి, వేషాలు వెయ్యటంతో విసిగి నేరుగా అడుక్కోవటం మొదలు పెట్టాను. ఒక మేడముందు ఆగి, "బిచ్చం పెట్టమ్మా" అని కేకవేశాను.

"ఎద్దులాగా వున్నావు పని చేసుకోలేవు?" అన్నాడు.

తిండిలేక చచ్చే నేను ఎద్దులాగా వున్నానట! మరి ఆయనకళ్ళకు అట్లా కనపడుతున్నా కామాలు! పనిచేసుకోమంటాడు, ఎక్కడ దొరుకుతుంది పని? పోనీ, వీళ్లందరూ పనిచేసేకునే పొట్టలు పెంచుకుంటున్నారా? తలిదండ్రుల నుంచి వచ్చిందానిమీదేగా బతుకుతుంది! ఈయన మట్టుకు ఈయనకు రెండు పెద్ద పెద్ద మేడలున్నాయి. అవి అద్దెకు ఇచ్చి వాటిమీద వచ్చేదాంతో కాలుమీద కాలు వేసుకొని బతుకుతున్నాడు. మావంటివాళ్లు కనిపిస్తే 'పని చేసుకో

లేవూ' అంటాడు. పనంటే ఇదేనా? ఈయన చేసేదేనా? వాళ్ళ కట్లా కనిపిస్తుంది. నాబోటివాళ్ళు ఏదన్నా అంటే కస్సుమని ఇంత ఎత్తున లేస్తాడు.

"బాబూ," అని ఇంకేదో చెప్పబోయాను. చెప్పే దేముంది నాబొంద, బతిమాల బోయాను.

ఆయన ఇంత ఎత్తున లేచాడు. "చెప్పేది నీ కొ్కడ ట్రా? వెళ్తావా, మెడమీద కఱ్ఱవేసి గెంటించ మంటావా?" అని నానా బండబూతులు కూశాడు. కొట్టటానికి మీద మీదకు వచ్చాడు.

ఏం చెయ్యాలి? ఇంకేమన్నా అంటే తంతాడు కూడాను. ఎవ్వరికి చెప్పుకోవాలి? ఇంకా ఏదన్నా అంటే పోలీసులను పిలిపిస్తాడు. మామొర ఆలకించేది ఎవ్వరు? 'నాకు చెప్పొచ్చావు. నువ్వుపడే కష్టంమాత్రం ఏమిటి?' అని అడిగానే అనుకోండి. జనం వూరుకుంటారా? వూరుకోరు. 'నీ కెంత పొగర్రా' అని తలోకటీ తగిలిస్తారు. అడగవలసినవి నాబోటివాళ్ళకే చాలావుంటై. అయినా జనానికి జడిసి నోరు నొక్కుకొని వూరుకుంటాం. ఊరుకోకపోతే గడిచేది ఎట్లా?"

ఆరోజు తేల్చుకున్నాను, నేరుగా అడుక్కో గూడదని; ఆకలి అని అడిగినంత మాత్రన అన్నం పెట్టేవాళ్లు వుండ రని. అప్పటినుంచీ రకరకాల వేషాలతో పొట్ట పోసుకుంటు

న్నాను. ఒకరోజు ఇంకొక బిచ్చగాడు కలిశాడు. వాడూ నాలాంటివాడే. "ఇక్కడేముంది; గుడిదగ్గరైతే డబ్బు బాగా దొరుకుద్ది," అన్నాడు వాడు. ఇద్దరం బయలుదేరాం. అప్పటి నుంచీ ఇక్కడే వుంటున్నాం.

ఇక్కడైనా నేరుగా ఆకలి అవుతూవుందని చెపితే ఎవ్వరూ డబ్బివ్వరు. వేషాలు వేస్తేనే డబ్బిచ్చేది. ఏ కుంటి వాడిగానో, గుడ్డివాడిగానో, ఏ కుష్టువాడిగానో కనపడాలి. అప్పుడుగాని డబ్బివ్వరు. అందుకని మేమంతా తలొక వేషం వేస్తాం. ఇక్కడ ములగచెట్లు ఎక్కువగా వున్నాయి. దేవుడు ఈ ములగచెట్లను ఇక్కడ మాకోసమే పెంచి వుంటాడు. ములగబంక తెల్లగానూ ఎర్రగానూ వుంటుంది. అది ఏ కాలికో, చేతికో, వీపుకో పట్టిస్తే అక్కడ చీముతోను నెత్తురుతోనూ వున్న పెద్ద పుండులాగా వుండి చూసేవాళ్ళకు అసహ్యంగానూ, గాభరగానూ కనుపిస్తుంది. నేను అది పూసుకొని నొప్పి నోర్చుకోలేనట్లు ఏడుస్తూ కూర్చుంటాను. మధ్యమధ్య పుండు పోటు పెడుతున్నట్లు పెడబొబ్బలు పెడుతూ వుంటాను. దేవుణ్ణి చూట్టానికి వెళ్లేవాళ్లు నన్ను చూడకుండా వుండరు. చూచి ఎంతోకొంత ఇవ్వకుండా వుండరు. బాగానే గడిచిపోతా వుంది.

అయితే మేము చేస్తున్న తతంగం గుడి యజమానులకు తెలియదా—అని మీకు అనుమానం రావచ్చు. తెలుసు.

ఎందుకు తెలియదు ? అయితే మేము కూర్చునే స్థలానికి వాళ్ళు అద్దెతీసుకుంటూ వుండేవాళ్లు. అంటే నేరుగా మా దగ్గర తీసుకునేవాళ్లు కాదు. ఆస్థలం అద్దెకు వేలం పాడేవాళ్లు. పాటలో కొట్టి వేయించుకున్న వాళ్లు రోజుకి బేడకీ పావలకీ మాకు అద్దెకు ఇచ్చేవాళ్లు. మా మా వసుమానాన్నిబట్టి స్థలం చిన్నదో పెద్దదో మేము అద్దెకు తీసుకుంటూ వుండే వాళ్ళం.

ఇది మోసంకాదా ?- అని మీరు అడగవచ్చు. మోసమేనేమో ? కాని ఈ మాత్రం మోసం చెయ్యనిది ఎవ్వరు ? ఒకవేళ ఇది మోసమే అయితే మేము జరగక మోసం చేస్తున్నాం. బాగా జరుగుతున్నా మోసంచేసే వాళ్ళ సంగతి ఏమిటి ? మాకు పొట్టగడవాలి. ఆకలి అవుతా వుంది. అన్నం పెట్టమంటే ఎవ్వరూ పెట్టరు. అందుకని ఈ వృత్తిలోకి దిగాం. కాని కావలసినంత డబ్బువుండి, నిజాయితీగావుండే అవకాశంవుండి మోసంచేసే వాళ్ల మాటేమిటి? తిండికి లేనివాళ్లం గనుక ఏమన్నా పరవాలేదని మమ్మల్ని అంటారు గాని, మోసం చెయ్యంది ఎవ్వరు ? ఇతరుల మాటెందుకు ? మీమాట చెప్పండి. మీలో ఒక్కరయినా మోసం చెయ్యకుండా బతుకుతున్నారా ? క్షణానికి ఒక్క-

మోసం చెయ్యకుండా బతుకుతున్నారా ? క్షణానికి ఒక్క-సారయినా మోసం చెయ్యకుండా వుంటున్నారా ? ఇక మమ్మల్ని అంటారు ఎందుకు ?

అదుగో మా వాళ్లంతా బయలుదేరుతున్నారు. వాళ్ల వేషాలన్నీ పూర్తయినాయి. మీరు ఆఫీసుకి ఎప్పుడూ వేసుకునే బట్టలే వేసుకొని వెళ్తారా? వెళ్లరు. నేను పట్టణంలో వున్నప్పుడు చూశాను. కోటూ లాగూ వేసుకుని మెడకు ఏదో గుడ్డపీలిక చుట్టుకొని వెళ్తారు. మేమూ అంతే. ఏ వృత్తిలో వున్నవాళ్లు ఆ వృత్తికితగ్గ దుస్తులు వేసుకొని వెళ్లాలి.

మాటల్లోపడి నేను వేషం వేసుకోవటం ఇప్పటిదాకా మరచిపోయాను. అదుగో మా వాళ్ళంతా వేషాలు పూర్తి చేసుకున్నారు. ఆ సాధువుని చూశారా? ఆ జెడలన్నీ మర్రి చెట్టుపాలతో తయారయినవే. మంచి మంచి తత్వాలు నేర్చుకున్నాడు; అవి పాడుతూ కూర్చుంటాడు. అన్నీ తెలిసిన నాకే అతను పాడుతుంటే, 'నేను పొరపాటు పడ్డాను, నిజం సాధువే లాగుంది' అనిపిస్తుంది. ఏదైనా అలవాటు చేసుకోవటంలో వుంది. మా జమీందారు అంటుండేవాడు, 'అభ్యాసం కూసువిద్య' అని.

వింటున్నారా? కదలకుండా కూర్చున్న నన్నుచూచి, "ఇంకా కదలవేం?" అంటున్నాడు సాధు.

నే నింకా ములగబంక ఒంటికి పట్టించుకోవలసివుంది. ములగబంక మొదట్లో వూరికే దొరికేది. ఇప్పుడా ఆసామీ తడవ తడవకీ బేడతీసుకోకుండా యివ్వడు. ములగబంక

మేము ఎందుకు కొంటూవుందీ ఆయనకు తెలుసు. అయినా తెలియనట్లు నటిస్తాడు. మేమూ ఏదోపనివుండి కొన్నట్లు కొంటుంటాం. ఆయన ఆవూర్లోవున్న పెద్దమనుష్యుల్లో ఒకడు. గుడి పెత్తందారుల్లో ఒకడు. ఆవూరికి ఏ గొప్పవాడు వచ్చినా, ఆయన ఇంట్లోనే దిగుతాడు. ఆయన మీటింగుల్లో ఉపన్యాసాలుకూడా ఇస్తాడు. ఒకరోజు అటుపక్కగాపోతూ ఆయన ఉపన్యాసం విన్నాను. ఉపన్యాసం అవగానే అంతా ఆయన పేరుచెప్పి 'జై, జై' అని కేకలు వేశారు. 'ములగ బంకకూజై' అని నాకు కేకవెయ్య బుద్ధిఅయింది. 'మనకి ఎందుకు వచ్చిందిలే' అని వూరుకున్నాను.

'కదలవేరా ?' అని మళ్ళీ కేకలేస్తున్నాడు సాధు, తాగేబీడీ నోట్లోనుంచి తీసి. బూతులు కూసి తుపుక్కున వూస్తున్నాడు. ప్రతిమాటకీ ఒక బూతు కలపటం మాకు రివాజు.

నేను నెమ్మదిగా లేచాను. మరచేపొయ్యాను. ఇవ్వాళ గుడిలో ఏదో ఉత్సవం జరుగుతావుంది. పెద్దపెద్ద వాళ్ళంతా వస్తారు. బాగా జనం వస్తారు. పెందలాడేవెళ్లాలి. నాలుగు డబ్బులు గిట్టుబాటయ్యే రోజు ఇది.

*   *   *

మేము వెళ్ళి సోలుపుగా మామూ స్థలాల్లో కూర్చుని ఎవ్వరిపని వాళ్ళం ప్రారంభించాం. సాధువు పాటలు లంకించు

కున్నాడు; నేను ఏడుపు లంకించుకున్నాను. ఒక్కక్షణంలో మా కేకలతో చెవులు చిల్లులుపడజొచ్చినై. జనం బాగా వచ్చారు. గుళ్లోకి వెళ్ళేవాళ్ళు వెళ్తున్నారు, తిరిగి వచ్చే వాళ్ళు వస్తున్నారు. డబ్బులు బాగానే గిట్టు బాటు అవుతున్నాయి. ఒక పెద్దాయన కార్లోవచ్చాడు. గుడి పెద్ద పూజారి, వూళ్ళో మాకు ములగబంక అమ్మే పెద్దాయన వున్నాడన్నానే ఆయనా ఎదురుగావచ్చి గుళ్ళోకి తీసుకువెళ్ళి దేవుణ్ణి చూపించి మళ్ళీ తీసుకువచ్చారు. ఆకార్లో వచ్చిన పెద్దాయన మమ్మల్నందర్నీ ఒక్కసారి చూశాడు "వీళ్ళందర్నీ ఇక్కడనుంచి పంపించి వెయ్యటం మంచిది" అన్నాడు.

ఆమాటలకు మా ప్రాణాలు గతుక్కుమన్నాయి.

"అదే నేనూ ఆలోచిస్తున్నాను. ఎక్కడికి పంపుతాం? ఎక్కడికన్నా పంపితే దొంగలుగా తయారై జనాన్ని వేపుకు తింటారు" అన్నాడు మాకు ములగబంక అమ్మే పెద్దమనిషి.

"ఏదో చూడాలి" అన్నాడు కారుమీదవచ్చిన పెద్దమనిషి.

"అనాదినుంచీ దేవుణ్ణే ఆశ్రయించుకొని బ్రతుకుతున్నారు. ఇదీ ఒకందుకు బాగానే వుంది. వుండనివ్వండి మనకేం నష్టం" అన్నాడు మాకు ములగబంక అమ్మే పెద్దమనిషి.

"భగవంతుడికి నగలూ, నాణ్యాలూ ఎంత అవసరమో, బీదవాళ్ళు, ఏడుపులూ మొత్తుకోళ్లూ అంత అవసరం. వీళ్ళ ఏడుపులూ మొత్తుకోళ్ళూ వినబడకపోతే, భగవంతుడికి నిద్ర పడుతుందని నేను అనుకోను. ఎందుకు భగవంతుడికి కష్టం కలిగించాలి ? ఈగుడి కట్టించిందగ్గర నుంచీ వీళ్లు వుంటున్నారు. ఉండనివ్వండి" అన్నాడు పెద్దపూజారి.

నేను ఒక్కక్షణం ఏడుపు ఆపి తుసుక్కున నవ్వుకున్నాను. ఇక మాకు వచ్చిన ఇబ్బంది ఏమీలేదు. కాకపోతే పూజారి మామూలు ఎక్కువ అడుగుతాడు. ములగబంకధర ఎక్కువ పలుకుతుంది!

— ... —